

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการคุ้มครองความประพฤติ
ตามประมวลกฎหมายอาญา

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุ้มครองความประพฤตินักประพฤติกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานคุมประพฤติ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลคดีเด็กและเยาวชน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนพนักงานคุมประพฤติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้พนักงานคุมประพฤตินักประพฤติกฎหมายอาญา และโดยเฉพาะใหม่อำนาจหน้าที่ต่อไป

(๑) สืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของ

จําเลย ตลอดจนสภาพความผิดและเหตุอันสมควรปรานีตามทศาลสง เพื่อ
รายงานต่อศาล

(๒) ส่งตัวจําเลยให้แพทย์ตรวจเกี่ยวกับสุขภาพทางร่างกายและ
จิตใจ

(๓) ทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับความสามารถของจําเลยว่าจะ
ปรับปรุงแก้ไขหรือฟื้นฟูตนเองได้เพียงใดหรือไม่ ตลอดจนความต้อง
การของจําเลยเกี่ยวกับวิธีการคุมความประพฤติ

(๔) สอดส่อง สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ และตักเตือนผู้ถูก
คุมความประพฤติในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ

(๕) สอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติในการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่
ศาลกำหนด

(๖) ทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับความประพฤติ การ
ประกอบอาชีพ และพฤติการณ์ของผู้ถูกคุมความประพฤติเพื่อเสนอต่อศาล

(๗) ทำหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการคุมความประพฤติ ตามที่ศาลเห็น
สมควร

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงาน
คุมประพฤตินํ้าอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เข้าไปในสถานที่ที่จําเลยหรือผู้ถูกคุมความประพฤติอาศัย
หรือทำงานหรือมีความเกี่ยวข้องด้วย ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึง
พระอาทิตย์ตก และสอบถามบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับกรณีระบุ
ไว้ในมาตรา ๖

ในกรณีมีความจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้น พนักงานคุมประพฤติจะกระทำได้อต่อเมื่อมีคำสั่งของศาล

(๒) เรียกบุคคลที่สามารถให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณี tersebut ไว้ในมาตรา ๖ มาพบ และสอบถามหรือปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำ

(๓) สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งวัตถุหรือเอกสารอื่นจะใช้เป็นพยานหลักฐานเกี่ยวกับกรณี tersebut ไว้ในมาตรา ๖

มาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖ (๑) หรือ (๒) พนักงานคุมประพฤติ อาจร้องขอต่อศาลเพื่อส่งตัวจำเลยมาให้พนักงานคุมประพฤติได้

มาตรา ๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัว ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานคุมประพฤติเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๑ ในคดีที่ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ไม่ว่าเวลาใดก่อนมีคำพิพากษาศาลมีอำนาจสั่งให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะและพินิจ อายุ ประวัตติความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย

อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของจำเลย ตลอดจนสภาพความผิดและเหตุอันอันควรปรานี พร้อมทั้งความเห็นตามมาตรา ๖ (๓) แล้วรายงานต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาได้

เมื่อศาลได้รับรายงานและความเห็นตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นสมควรศาลมีอำนาจเรียกพนักงานคุมประพฤติหรือจำเลยมาสอบถาม หรือสั่งให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้

มาตรา ๑๒ เมื่อศาลสั่งให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๑ ให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะและพินิจโดยไม่ชักช้า และให้ทำรายงานพร้อมกับความเห็นเสนอต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลสั่ง แต่ถ้าไม่อาจทำให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาต่อไปอีกเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกินสามสิบวันก็ได้

มาตรา ๑๓ ศาลมีอำนาจที่จะรับฟังรายงานและความเห็นของพนักงานคุมประพฤติตามมาตรา ๑๑ โดยไม่ต้องมีพยานบุคคลประกอบ แต่ถ้าศาลจะใช้รายงานและความเห็นเช่นว่านั้นเป็นผลร้ายแก่จำเลย ให้ศาลแจ้งข้อความที่เป็นผลร้ายนั้นให้จำเลยทราบ เมื่อจำเลยคัดค้านพนักงานคุมประพฤตีมีสถินำพยานหลักฐานเข้าสืบประกอบรายงานและความเห็นก่อน และจำเลยมีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานมาสืบหักล้างได้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด แต่ให้รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่ให้รอการลงโทษไว้ และกำหนด

เงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา ให้ศาล
แจ้งให้พนักงานคุมประพฤติทราบเพื่อดำเนินการคุ้มครองความประพฤติตาม
ที่ศาลกำหนด

มาตรา ๑๕ ถ้าผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อ
คุ้มครองความประพฤติตามที่ศาลกำหนด หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการควบคุม
ความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติเปลี่ยนแปลงไป ให้พนักงานคุม
ประพฤติทำรายงานเสนอให้ศาลทราบโดยไม่ชักช้า แต่ถ้ารายงานนั้นเป็น
ผลร้ายแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติ ให้ศาลเรียกผู้ถูกคุมความประพฤติมา
เพื่อแจ้งข้อความที่เป็นผลร้ายนั้นให้ทราบ ในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ถูกคุมความ
ประพฤตินั้นมีสิทธิที่จะคัดค้านและนำพยานหลักฐานมาสนับสนุนหักล้างได้ และ
ให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าผู้ถูกคุมความประพฤติขัดขืนไม่มาศาลตามหมายเรียกตาม
หรือนัด หรือจงใจไม่รับหมายเรียก หรือได้หนีไป หรือมีเหตุอันควรสงสัย
ว่าจะหลบหนีศาลมีอำนาจออกหมายจับผู้ถูกคุมความประพฤติเพื่อดำเนิน
การต่อไป

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มิคำขอหรือคำแถลงตามมาตรา ๕๖ วรรค
สาม หรือมาตรา ๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ศาลมีอำนาจเรียก
พนักงานคุมประพฤติมาสอบถามหรือให้การเพื่อประกอบการพิจารณา
ตามคำขอหรือคำแถลงนั้นได้

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการควบคุม
ความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติได้เปลี่ยนแปลงไป หรือผู้ถูกคุม

ความประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติตามที่ศาลกำหนด และศาลได้มีคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้ศาลแจ้งให้พนักงานคุมประพฤติทราบ หากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นเป็นผลร้ายแก่ผู้คุมความประพฤติมากขึ้น ผู้ถูกคุมความประพฤติมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นได้

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๘ วิธีพิจารณาข้อใดซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญามาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

มาตรา ๑๙ ผู้ใดเป็นเจ้าของหรือครอบครองสถานที่ที่จำเลยหรือผู้ถูกคุมความประพฤติอาศัยหรือทำงานหรือมีความเกี่ยวข้องด้วย ขัดขืนไม่ยอมให้พนักงานคุมประพฤติเข้าไปในสถานที่นั้น หรือไม่ยอมคำตอบสอบถามของพนักงานคุมประพฤติตามมาตรา ๑ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานคุมประพฤติโดยไม่มาพบพนักงานคุมประพฤติ หรือไม่ยอมสาบานหรือปฏิญาณตน หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำตามมาตรา ๑ (๒) หรือไม่ยอมส่งวัตถุหรือเอกสารตามมาตรา ๑ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๒๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานมีตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้นั้นเพราะการ

ปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ นำความลับนั้นไปเปิดเผยนอกอำนาจหน้าที่
ของตน โดยประการที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นนั้น ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้
บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๖
แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติถึงวิธีการคุ้มครองความประพฤตินักกระทำผิด
ไว้ ให้อำนาจศาลที่จะปล่อยตัวผู้กระทำความผิดไปเพื่อให้โอกาสผู้นั้นกลับตัว โดย
ศาลพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่ให้รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่
รอการลงโทษไว้และกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤตินักกระทำผิด
ผิดนั้น สมควรที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติตลอดจนวิธี
ดำเนินการคุ้มครองประพฤตินักกระทำผิดเพื่อให้ประมวลกฎหมายอาญามีผลใช้บังคับอย่าง
สมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้